

Lausunto

20.10.2021

Asia: VN/14150/2021

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi tuesta Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisille energiainvestoinneille vuosina 2022–2026

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Gasgrid Finland Oy:n lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi tuesta Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisille energiainvestoinneille vuosina 2022–2026

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/14150/2021

Gasgrid Finland Oy (jäljempänä Gasgrid Finland) toimii järjestelmävastaavana kaasun siirtoverkonhaltijana Suomessa ja tarjoaa asiakkailleen turvallista, luotettavaa ja kustannustehokasta kaasujen siirtoa sekä kehittää aktiivisesti ja asiakaslähtöisesti siirtoalustaa, palveluitaan ja kaasumarkkinoita edistääkseen tulevaisuuden hiilineutraalia energia- ja raaka-ainejärjestelmää. Valmistelussa olevan alkuperätakuulain (HE 87/2021 vp) myötä Gasgrid Finlandista on myös tulossa uusiutuvan kaasun alkuperätakuujärjestelmän rekisterinpitäjä.

Gasgrid Finland kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto valtioneuvoston luonnoksesta asetukseksi tuesta Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisille energiainvestoinneille vuosina 2022–2026. Esityksen mukaan, asetuksella tuetaan vihreän siirtymän energiahankkeita liittyen energiainfrastruktuuriin ja energiateknologian käyttöönottoa.

Asetuksen tavoitteet

VNK:n asetusluonnoksessa listataan tuen piiriin kuuluvia hankkeita, jotka koskevat uuden energiainfrastruktuurin ja energiateknologian käyttöönottoa, vähähiilisen vedyn tuotantoa ja

varastointia, hiilidioksidin talteenottoa ja hyödyntämistä sekä teollisuuden prosessien sähköistämistä ja vähähiilistämistä. Lisäksi säädetään tuen myöntämisestä yhteisille eurooppalaisille vetyhankkeille, joiden pitää olla komission hyväksymät sisämarkkinoille soveltuvaksi. Hankkeiden tulee valmistua viimeistään 30. kesäkuuta 2026.

Tuettaviin energiainfrastruktuurihankkeisiin lukeutuvat mm. sähkön siirtoon ja jakeluun liittyvät hankkeet sekä näihin liittyvät älykkäät ratkaisut, joilla liitetään uusiutuvaa energiaa kantaverkkoon ja otetaan uusia innovatiivisia teknologioita käyttöön jakeluverkossa. Tuettaviin energiainfrastruktuurihankkeisiin lukeutuvat lisäksi vähähiilisen kaasun siirtoon ja jakeluun liittyvät hankkeet sekä näihin liittyvät älykkäät ratkaisut.

Tuen saajan on rahoitettava hankkeesta vähintään 25 % sellaisilla varoilla, johon ei liity julkista tukea. Myöntämisen edellytyksenä on, ettei hankkeen uusi teknologia muuten toteutu ilman tukea ja että ennen tuen hakemista ei ole tehty sellaista sitovaa investointipäätöstä, päälaitetilausta tai päätöstä rakentamistyön aloittamisesta tai muuta sitoumusta, jonka jälkeen hankkeen peruuttaminen ei enää ilman merkittävää taloudellista menetystä ole mahdollista. Uudella teknologialla tarkoitetaan sellaisia uudenlaisia ratkaisuja, joita ei ole Suomessa laajasti kokeiltu. Tukea ei voida myöntää esim. organisaatiolle, jonka toiminta rahoitetaan valtion talousarviosta tai joka saa perustamishankkeeseen valtionosuutta.

Ehdotettu asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2022.

Lausunto

Gasgrid Finland korostaa vihreään siirtymään tarvittavan rahoituksen kokonaistarvetta energiasektorin kohdalla. Nykytilassa Suomi käyttää 822 milj. euroa vihreän siirtymän hankkeisiin RRF-mekanismin puitteissa, joista energiasektorille on jaossa 310 milj. euroa. Tähän lukeutuvat uudet tuotantoteknologiat sekä verkot. Liikenneverkostojen osalta 40 milj. on allokoitu esim. latauspisteiden kehittämiseen. On todettava, että energiasektorin vihreään siirtymään ohjataan merkittäviä tukisummia, mutta samalla on kuitenkin korostettava siirtymän laajuutta. Vihreän siirtymän aiheuttama systeeminen muutos yhteiskunnassa vaatii sekä yksityisen sektorin rahoitusta, innovointia mutta myös julkisen sektorin vahvaa suunnan näyttämistä ja panostuksia. Siirtymän toteuttamisen ei luonnollisesti voida olettaa toteutuvan vain julkisella rahoituksella, mutta muutoksen liikkeellepanevana voimana julkisen sektorin rahoituksella tulisi olla merkittävä rooli. Korostamme, että vihreän ja kustannustehokkaan siirtymän kannalta RRF-rahoitus on hyvä alku, mutta jatkorahoitus pitäisi myös turvata energiainfrastruktuurin hankkeisiin.

Asetusluonnoksessa luetellaan ehtoja tuen saajille, joissa mm. suljetaan tuen ulkopuolelle tahot, joiden toimintaa rahoitetaan valtion talousarviosta tai jotka saavat perustamishankkeeseen valtionosuutta. Korostamme, että on tärkeää määritellä selkeästi tukikelpoisten tahojen joukko.

Gasgrid Finland pitää tärkeänä esityksen 5 §:ää koskien energiainvestointien kohdentamista. Etenkin sitä, että esitetyn 5 §:n 2 mom. 2) kohdan mukaan tukikelpoista on vähähiilisen vedyn tuotanto ja varastointi sekä energiainfrastruktuurihankkeiden osalta 3) kohdan mukaan kaasumaisten energiansiirtoverkkojen rahoittaminen. On myös tervetullutta, että yhteiseurooppalaista etua koskevat vetyhankkeet on laskettu luettavaksi tuen piiriin.

Gasgrid Finland haluaa myös kiinnittää huomiota asetusluonnoksen määritelmiin. 2 §:n 7) kohdassa määritellään vähähiilinen vety. Näemme, että määritelmän laajentaminen koskemaan myös bio-, jäte- tähdepohjaista vetyä olisi tärkeätä, koska ne ovat kaasutus- ja pyrolyysiteknologioiden kautta relevantteja raaka-aineita.

Haluamme myös painottaa, että 2 §:n 9) kohdassa vähähiilisen kaasun osalta tulisi määritelmää laajentaa koskemaan myös CO₂:den siirtoa sekä synteettisiä kaasuja, jotka on valmistettu hyödyntäen vähähiilistä vetyä ja esim. talteen otettua CO₂:ta.

Espoossa, 20.10.2021

Olli Sipilä

Toimitusjohtaja

Gasgrid Finland Oy

Jortikka Mikko
Gasgrid Finland Oy